

PRILOG 15

UPUTE ZA PROVJERU I KRITERIJI ZA OCJENJIVANJE TJELESNE SPREMNOSTI KANDIDATA

Ovim Uputama se propisuju opći uvjeti, sadržaj i način provođenja testova za provjeru tjelesne spremnosti te kriteriji i način ocjenjivanja tjelesne spremnosti kandidata za prijam.

1. OPĆI UVJETI

Provjera tjelesne spremnosti se provodi danju prema sljedećim uvjetima:

1) Mjesto provedbe

- prostor za antropometrijska mjerena (učionica, sportska dvorana i sl.)
- prostor za zagrijavanje (ravna, suha i tvrda podloga)
- prostor za izvođenje sklekova na tlu (ravna, suha i tvrda podloga)
- prostor za izvođenje pregiba trupa (ravna, suha i meka podloga)
- prostor za trčanje (staza s ravnom i tvrdom podlogom, ne smije biti zaledena ili skliska, bez prometa motornih vozila koji mogu ugroziti živote kandidata)

2) Vrijeme odmora između disciplina je najmanje 10 minuta, a najviše 20 minuta.

3) Meteo uvjeti

- o vrijeme bez snijega, tuče ili solike, jake kiše, kiše koja se smrzava u dodiru s tlom, grmljavine
- o temperatura zraka ne niža od -4 °C i ne viša od 30 °C
- o rosulja i slaba kiša koja ne stvara lokve na stazi nije zapreka za provedbu testiranja

4) Odjeća i obuća

- do 10 °C
- o tenisice
- o trenirka
- o po želji šuškavac za trčanje

- od 10 °C
- o tenisice
- o kratke sportske hlače
- o sportska majica
- o po želji šuškavac za trčanje

5) Sanitetsko osiguranje

- o osigurana dostupnost medicinskog tima i sanitetskog motornog vozila u vojnoj ordinaciji najbližoj mjestu provedbe provjere tjelesne spremnosti ili mogućnost poziva hitne medicinske službe

2. SADRŽAJ PROVJERE TJELESNE SPREMNOSTI

1. Antropometrijska mjerena:

- a) mjerena visine tijela
- b) mjerena mase tijela
- c) mjerena opsega trbuha

2. Testiranje motoričkih sposobnosti:

- a) sklekovi na tlu
- b) pregibi trupa

3. Testiranje funkcionalnih sposobnosti:

- a) trčanje 3200 metara

Provjera tjelesne spremnosti provodi se prema sljedećem rasporedu:

1. Antropometrijska mjerena

- 1.1. mjerena visine tijela
- 1.2. mjerena mase tijela
- 1.3. mjerena opsega trbuha

2. Testiranje motoričkih i funkcionalnih sposobnosti

- 1.1. sklekovi na tlu
- 1.2. pregibi trupa
- 1.3. trčanje 3200 m

Mjerenje antropometrijskih karakteristika može se provesti do 7 dana prije testiranja motoričkih i funkcionalnih sposobnosti.

Testiranje motoričkih i funkcionalnih sposobnosti provodi se u jednom danu.

2.1. Antropometrijska mjerena

Mjerenje antropometrijskih karakteristika provodi se u cilju utvrđivanja prihvatljive tjelesne građe i stupnja rizika za pristupanje testiranju funkcionalnih i motoričkih sposobnosti. Antropometrijska mjerena se provode u suradnji s djelatnicima zdravstvene struke.

Prilikom antropometrijskih mjerena kandidati su samo u kratkim sportskim hlačama, a žene i u majici.

2.1.1. Opis postupaka za mjerene antropometrijskih karakteristika

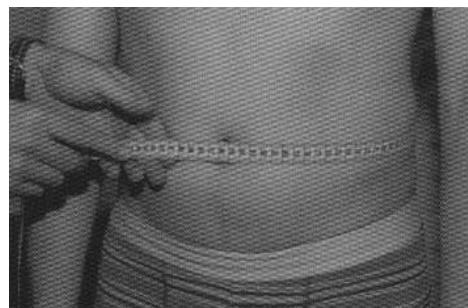
2.1.1.1. VISINA TIJELA

Sprava za mjerene: – Antropometar ili prikladno priručno sredstvo

Broj mjerilaca: – 1

- Položaj kandidata:
- Kandidat stoji na ravnoj podlozi u uspravnom stavu, opuštenih ramena i skupljenih peta (slika 1.).
 - Glava je u položaju »frankfurtske ravnii« (slika 2.).
 - Mjeri se udaljenost od podloge do vrha tjemena.

Točnost mjerena: 0,5 cm

Slika 3 – Mjerenje opsega trbuha

Slika 2. »Frankfurtska ravan«

Slika 1. Mjerenje visine tijela

2.1.1.2. MASA TIJELA

Sprava za mjerenje:

- Decimana vaga (digitalna ili s pomičnim utegom)

Broj mjerilaca:

- 1

Položaj kandidata:

- Kandidat stoji mirno na vagi u uspravnom stavu

Napomena:

- Vagu prije mjerenja istarirati

Točnost mjerena:

- 0,5 kg

2.1.1.3. OPSEG TRBUHA

Sprava za mjerenje:

- centimetarska vrpca

Broj mjerilaca:

- 2

Položaj ispitanika:

- Kandidat stoji opušten u uspravnom stavu, ruke su u blagom odručenju. Mjeri se opseg trbuha, a vrpca se polaže u vodoravnoj crti u visini pupka nakon normalnog izdisaja (slika 3.).

Točnost mjerena:

- 0,5 cm

2.2. Opis postupaka za testiranje motoričkih sposobnosti

2.2.1. Sklekovi na tlu

Test koji se provodi u cilju procjene repetitivne jakosti (mišićne izdržljivosti) prsa, ruku i ramenog pojasa. Izvodi se na prostoru predviđenom za testiranje skleкова.

Početni položaj: »Upor prednji ležeći«.

Ruke su opružene u laktovima, dlanovi postavljeni na podlogu tako da su prsti usmjereni prema naprijed. Minimalna udaljenost između dlanova je širina ramena (slika 4.), a maksimalna sve do stava kod kojeg je okomita projekcija laka u donjem položaju na istoj udaljenosti ili udaljenja u odnosu na trup kao i zglob šake (slika 6.). Tijelo je potpuno opruženo (noge, trup i glava čine relativno ravnu crtu, (slika 9.). Stopala mogu biti skupljena ili razmaknuta maksimalno 30 cm (slika 5.).

Na zapovijed »U početni položaj« kandidat zauzima upor prednji ležeći.

Na zapovijed »Kreni« započinje se s izvođenjem sklekova na način da se tijelo iz početnog (gornjeg) položaja ravnomjerno spušta prema dolje u donji položaj.

Donji položaj je položaj kod kojeg se nadlaktica nalazi u paralelnom položaju s podlogom ili niže (slike 7, 8, 10 i 11). Potom se tijelo ravnomjerno podiže prema gore u početni (gornji) položaj.

Broje se samo pravilno izvedeni sklekovi. Tijekom testa kandidat se može odmarati, ali samo u gornjem položaju.

Nije dopušteno:

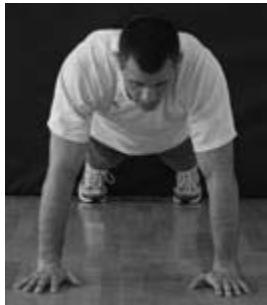
- savijati se u struku prema dolje ili gore
- podizati dlanove ili stopala od podloge
- skraćivati amplitudu pokreta u zglobovima laka.

Test se izvodi u trajanju od 2 minute, voditelj (mjeritelj vremena) naglašava vrijeme nakon isteka svakih 30 sekundi, a zadnjih 10 sekundi odbrojava.

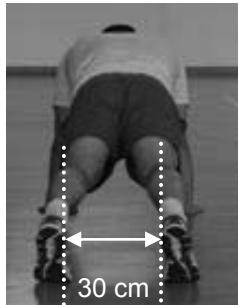
Pomoćnik voditelja broji pravilno izvedene sklekove i upozorava na nepravilno izvođenje ponavljanjem broja zadnjeg pravilno izvedenog skleka, npr. 2, 3, 4, 4, 4 te isticanjem vrste pogreške (spustiti se niže, opružiti ruke i sl.). Ako kandidat prvih deset ponavljanja izvede nepravilno i nakon opomene, rad se prekida te kandidat ima mogućnost ponavljanja na kraju testiranja ove discipline.

Nakon isteka vremena glasno se izgovara rezultat te se upisuje u propisani obrazac.

Početni položaj (upor prednji ležeći)

Slika 4. Početni položaj (uski stav)

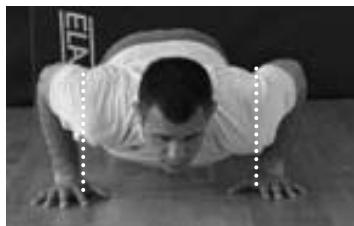

Slika 5. Položaj nogu

Slika 6. Početni položaj (široki stav)

Donji položaj

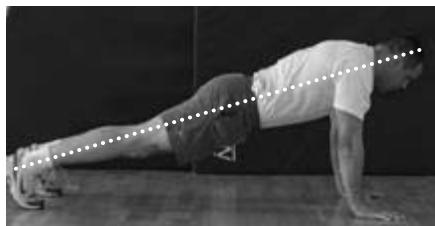

Slika 7. Donji položaj (uski stav)

Slika 8. Donji položaj (široki stav)

Pogled s boka

Slika 9. Početni položaj s boka

Slika 10. Donji položaj (uski stav)

Slika 11. Donji položaj (široki stav)

2.2.2. Pregibi trupa

Test koji se provodi u cilju procjene repetitivne jakosti (mišićne izdržljivosti) mišića trbuha. Izvodi na prostoru previđenom za testiranje pregiba.

Početni položaj: Kandidat leži na leđima, noge su savijene u koljenom zglobovu pod kutom od 90 stupnjeva, stopala su fiksirana za podlogu potiskom rukama na gležnjeve partnera (slika 12.). Pete moraju cijelo vrijeme biti u dodiru s podlogom. Stopala mogu biti razmaknuta do 30 cm, a noge cijelo vrijeme izvedbe testa moraju biti paralelne.

Ruke su postavljene ispred trupa tako da je dlan lijeve ruke postavljen na desno rame, a dlan desne ruke na lijevo rame (slika 14.).

Gornji položaj: Noge su u istom položaju kao i kod početnog položaja, gornji dio tijela (trup) je okomit na podlogu, trup i glava čine relativno ravnu crtu, a laktovi prelaze zamišljenu okomicu koja prolazi kroz koljeni zglob (slika 13.).

Na zapovijed »Početni položaj« kandidat ga zauzima te na zapovijed »Kreni« podiže trup u »gornji položaj«, nakon čega tijelo spušta prema podlozi dok gornjim dijelom leđa ne dotakne podlogu.

Broje se samo pravilno izvedeni pregibi trupa. Tijekom testa kandidat se može odmarati, ali samo u gornjem položaju ne dodirujući koljena laktovima.

Nije dopušteno:

- zadržavati se u donjem položaju
- odvajati stražnjicu od podlage
- izvoditi zasuke trupom
- odvajati dlanove od ramena.

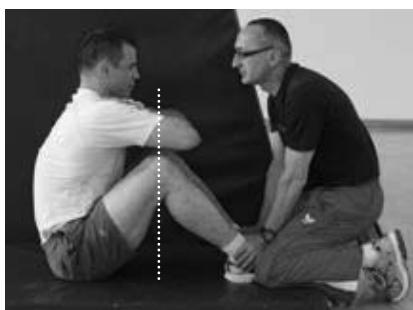
Test se izvodi u trajanju od 2 minute, voditelj (mjeritelj vremena) naglašava vrijeme nakon isteka svakih 30 sekundi, a zadnjih 10 sekundi odbrojava.

Pomoćnik voditelja broji pravilno izvedene pregibe i upozorava na nepravilno izvođenje ponavljanjem broja zadnjeg pravilno izvedenog pregiba, npr. 2, 3, 4, 4, 4 te isticanjem vrste pogreške. Ako kandidat prvih deset ponavljanja izvede nepravilno i nakon opomene, rad se prekida te isti ima mogućnost ponavljanja na kraju testiranja ove discipline.

Nakon isteka vremena glasno se izgovara rezultat te se upisuje u propisani obrazac.

Slika 12. Početni položaj

Slika 13. Gornji položaj

Slika 14. Položaj ruku

2.3. Opis postupka za testiranje funkcionalnih sposobnosti

2.3.1. Trčanje 3200 m

Test se provodi u cilju procjene aerobne izdržljivosti. Izvodi se na prostoru previđenom za trčanje.

Na zapovijed »Pripremi se«, kandidati zauzimaju mjesta iza startne crte.

Na zapovijed »Kreni«, voditelj (mjeritelj vremena) uključuje štopericu i započinje mjerjenje vremena, a kandidati počinju trčati.

Mjeritelj vremena i njegovi pomoćnici evidentiraju pretrčane krugove te signaliziraju ulazak u zadnji krug.

Prilikom ulaska u ciljnu ravninu mjeritelj vremena glasno očitava postignuto vrijeme, a pomoćnik ga upisuje u pripremljeni obrazac. Nije dozvoljeno skraćivanje zadanih dionica.

Testiranje traje sve dok svi kandidati ne prijeđu zadalu dionicu ili odustanu.

3. KRITERIJI ZA DONOŠENJE OCJENE TJELESNE SPREMNOSTI

3.1. Kriteriji za vrednovanje rezultata antropometrijskih mjerjenja

Na temelju rezultata mjerjenja antropometrijskih karakteristika kandidatu se određuje status tjelesne građe koji može biti: PTG (prihvatljiva tjelesna građa) ili NTG (neprihvatljiva tjelesna građa), a određuje se na sljedeći način:

Na temelju rezultata mjerjenja visine i mase tijela kandidata izračunava se Indeks tjelesne mase (ITM) prema sljedećoj formuli:

$$\text{ITM} = \text{masa tijela (kg)} / \text{visina tijela}^2 (\text{m})$$

Ako je izračunata vrijednost Indeksa tjelesne mase kandidata manja ili jednaka 30 određuje se status tjelesne građe PTG (prihvatljiva tjelesna građa) i kandidat nastavlja seleksijski postupak.

Ako je izračunata vrijednost Indeksa tjelesne mase kandidata veća od 30, kandidatu se mjeri opseg trbuha.

Ako je izmjerena vrijednost opsega trbuha kandidata manja ili jednaka 102 cm za muškarce odnosno manja ili jednaka 89 cm za žene, određuje se status tjelesne građe PTG i kandidat nastavlja seleksijski postupak.

Ako je izmjerena vrijednost opsega trbuha kandidata veća od 102 cm za muškarce odnosno veća od 89 cm za žene, određuje se status tjelesne građe NTG i kandidat ne nastavlja seleksijski postupak.

3.2. Kriteriji za vrednovanje rezultata testiranja motoričkih i funkcionalnih sposobnosti

Rezultati u testovima Trčanje 3200 m, Sklektovi na tlu, Pregibi trupa vrednuju se na način da se svakom broju ukupno izvedenih po-

navljanja odnosno vremenu ostvarenom na trčanju pridružuje broj bodova u skladu s dobi i sa spolom kandidata prema pripadajućim tablicama. Maksimalan broj bodova koje je moguće ostvariti u jednoj disciplini je 100.

Na temelju rezultata testiranja motoričkih i funkcionalnih sposobnosti određuje se status P (prošao) ili N (nije prošao).

Status P (prošao) određuje se ako je kandidat na svakom testu za procjenu motoričkih i funkcionalnih sposobnosti ostvario najmanje 50 bodova.

Status N (nije prošao) određuje se ako je kandidat na jednom ili više testova za procjenu motoričkih i funkcionalnih sposobnosti ostvario manje od 50 bodova.

3.3. Donošenje ocjene tjelesne spremnosti

U skladu s rezultatima ostvarenim na testovima za procjenu motoričkih i funkcionalnih sposobnosti nadležni kineziolog donosi ocjenu tjelesne spremnosti kandidata.

Ocjena tjelesne spremnosti može biti »OSOBITO SE ISTIČE«, »ISTIČE SE«, »DOBAR«, »ZADOVOLJAVA« i »NE ZADOVOLJAVA«, a donosi se na temelju određenog statusa i ukupnog broja bodova ostvarenih na testiranju motoričkih i funkcionalnih sposobnosti prema sljedećoj tablici:

OCJENA TJELESNE SPREMNSTI	STATUS	BODOVI
OSOBITO SE ISTIČE	P	240 – 300
ISTIČE SE	P	210 – 239
DOBAR	P	180 – 209
ZADOVOLJAVA	P	150 – 179
NE ZADOVOLJAVA	N	< 150

4. EVIDENCIJA REZULTATA PROVJERA TJELESNE SPREMNSTI KANDIDATA

OSOBNI KARTON PROVJERE TJELESNE SPREMNSTI KANDIDATA

Obrazac TS – 1/K

Osobni karton provjera tjelesne spremnosti je dokument koji služi za evidentiranje rezultata provjere tjelesne spremnosti i donošenje ocjene tjelesne spremnosti kandidata.

NAČIN UNOSA PODATAKA

Točka 1. (IME I PREZIME) – upisati velikim tiskanim slovima.

Točka 2. (GODINA ROĐENJA – DOB – SPOL) – upisati godinu rođenja kandidata te dob oduzimanjem godine rođenja od godine u kojoj se provjera provodi, zaokružiti odgovarajuću oznaku spola kandidata.

Točka 3. (DATUM) – upisati dan, mjesec i godinu provedbe provjere.

Kolona I. (VISINA TIJELA) – upisati izmjerenu visinu tijela u metrima.

Kolona II. (MASA TIJELA) – upisati izmjerenu masu tijela u kilogramima.

Kolona III. (INDEKS TJELESNE MASE) – upisati izračunatu vrijednost Indeksa tjelesne mase.

Kolona IV. (OPSEG TRBUHA) – upisati izmjerenu vrijednost opsega trbuha u centimetrima.

Kolona V. (STATUS TJELESNE GRAĐE) – upisati status tjelesne građe PTG (prihvatljiva tjelesna građa), NTG (neprihvatljiva tjelesna građa).

Kolona VI. (SKLEKOVI NA TLU – rezultat) – upisati broj pravilno izvedenih ponavljanja u testu Sklekovi na tlu.

Kolona VII. (SKLEKOVI NA TLU – bodovi) – upisati broj bodova ostvarenih na testu Sklekovi na tlu.

Kolona VIII. (PREGIBI TRUPA – rezultat) – upisati broj pravilno izvedenih ponavljanja u testu Pregibi trupa.

Kolona IX. (PREGIBI TRUPA – bodovi) – upisati broj bodova ostvarenih na testu Pregibi trupa.

Kolona X. (TRČANJE 3200 m – rezultat) – upisati vrijeme trčanja ostvareno na testu Trčanje 3200 m.

Kolona XI. (TRČANJE 3200 m – bodovi) – upisati broj bodova ostvarenih na testu Trčanje 3200 m.

Kolona XII. (UKUPAN BROJ BODOVA) – upisati zbroj bodova u svim disciplinama.

Kolona XIII. (STATUS) – upisati status P (prošao), N (nije prošao).

Točka 4. (OCJENA TJELESNE SPREMNSTI) – upisati ocjenu tjelesne spremnosti u skladu s ostvarenim statusom na testiranju motoričkih i funkcionalnih sposobnosti i ukupnom broju bodova.

Točka 5. (OVJERAVA) – upisati čin ime i prezime donositelja ocjene tjelesne spremnosti kandidata.

SKUPNI KARTON POJEDINAČNIH PROVJERA KANDIDATA

Obrazac TS – 2/K

Ovaj karton služi za izyječivanje o pojedinačnim ocjenama tjelesne spremnosti kandidata.

NAČIN UNOSA PODATAKA

Točka 1. (GODINA) – upisati godinu u kojoj se provodi provjera tjelesne spremnosti

Točka 2. (SKUPINA) – upisati naziv ili broj skupine

Kolona I. (REDNI BROJ) – upisati redni broj kandidata.

Kolona II. (DATUM PROVJERE) – upisati datum provjere za svakog kandidata.

Kolona III. (IME I PREZIME) – upisati ime i prezime kandidata velikim tiskanim slovima.

Kolona IV. (DOB) – upisati broj godina kandidata.

Kolona V. (TJELESNA GRAĐA) – upisati status tjelesne građe kandidata, PTG ili NTG.

Kolona VI. (UKUPAN BROJ BODOVA) – upisati ukupan broj bodova ostvarenih u testovima za procjenu funkcionalnih i motoričkih spremnosti.

Kolona VII. (OCJENA TJELESNE SPREMNSTI) – upisati ocjenu tjelesne spremnosti u skladu s ostvarenim statusom na testiranju motoričkih i funkcionalnih sposobnosti i ukupnim brojem bodova.

Kolona VIII. (NAPOMENA) – upisati bilo koji podatak koji se može biti od koristi u dalnjem postupku

Točka 3. (OVJERAVA) – upisati čin, ime i prezime osobe koja dostavlja podatke.

OSOBNI KARTON PROVJERE TJELESNE SPREMNOSTI KANDIDATA

1. **IME I PREZIME:** _____
2. **GODINA ROĐENJA:** _____ **DOB:** _____ **SPOL:** _____
3. **NADNEVAK:** _____
dan, mjesec _____ *godina* _____

ANTROPOMETRIJA				
VISINA TIJELA (kg)	MASA TIJELA (m)	INDEKS TJELESNE MASE	OPSEG TRBUHA (cm)	STATUS (PTG / NTG)
I.	II.	III.	IV.	V.

MOTORIČKE SPOSOBNOSTI			FUNKCIONALNE SPOSOBNOSTI			UKUPAN BROJ BODOVA	STATUS (P / N)
SKLEKOVI NA TLU		PREGIBI TRUPA	TRČANJE 3200 m				
rezultat	bodovi	rezultat	bodovi	rezultat	bodovi	XII.	XIII.
VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.		

4. OCJENA TJELESNE SPREMNSTI: _____

5. OVJERAVA: _____
čin, ime i prezime

SKUPNI KARTON POJEDINAČNIH PROVJERA KANDIDATA

1. **GODINA:** _____
2. **SKUPINA:** _____

Redni broj	DATUM PROVJERE	IME I PREZIME	DOB	TJELESNA GRAĐA	MOTORIČKE I FUNKCIONALNE SPOSOBNOSTI	OCJENA TJELESNE SPREMNSTI	NAPOMENA
				STATUS	UKUPAN BROJ BODOVA		
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII

3. OVJERAVA: _____
čin, ime i prezime

